Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

HE 9/2024 vp – HE eduskunnalle kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen liitteessä olevan kalastussäännön korvaamisesta uudella kalastussäännöllä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä / voimaansaattamislaki

Lapin ELY-keskus / Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut

Jermi Tertsunen

7.3.2024

1. Uudet toimivaltuudet suhteessa resursseihin

- 8 §:ssä toimivalta antaa tarkempia määräyksiä muiden lajien kalastuslupien käytöstä;
- 10 §:ssä toimivalta antaa tarkempia määräyksiä kalastusvälineistä;
- 19 §:ssä toimivalta määrittää tarkemmat rajat vapakalastuskieltoalueille (Alaköngäs–Bildám ja Borsejohka– Levajoen suu) sekä asettaa vapakalastukselle ylimääräinen rauhoitusalue;
- 33 §:ssä toimivalta antaa tarkempia määräyksiä kyttyrälohisaaliin ilmoittamisesta sekä päättää, että saalisilmoitus on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä kalan saaliiksi ottamisen jälkeen säänneltäessä kalastusta saaliskiintiöillä;
- 35 §:ssä toimivalta myöntää paikallisille organisaatioille lupa kyttyrälohen kohdennettuun poistopyyntiin sekä määritellä erikseen alueita, joilla kyttyrälohen poistopyynti on sallittua siihen tarkoitetuilla pyyntivälineillä;
- 37 §:ssä toimivalta antaa täydentäviä määräyksiä kalastusvälineiden ja veneiden desinfioinnista
- 40 §:ssä toimivalta yksittäistapauksissa myöntää lupa organisaatioille poiketa kalastussäännön määräyksistä opetuskalastusta tai kulttuuritapahtumia varten.
- Voimaansaattamislain 3 §:ssä esitetään, että edellä mainituissa pykälissä toimivaltaisena viranomaisena toimisi Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Kun otetaan huomioon Lapin ELY-keskukselle ehdotetut uudet tehtävät, Lapin ELY-keskus katsoo, ettei se voi nykyisillä resursseilla toteuttaa täysimääräisesti kyseisiä tehtäviä.

2. Kalastussäännön 40 §:n mukainen poikkeus opetuskalastusta tai kulttuuritapahtumia varten

- Lapin ELY-keskus pitää tavoitetta kunnioitettavana ja oikeudenmukaisena.
- Erittäin väljä muotoilu jättää viranomaiselle huomattavaa harkintavaltaa, mikä voi johtaa valitusprosesseihin.
- Odotettavissa, että poikkeuslupia haetaan sellaisille perinteisille pyyntimuodoille, joissa saaliiksi jäävien ja vahingoittuvien lohien määrää ei voida ennakoida tai rajata, kuten pato- ja verkkopyynti.
- Esitämme ensisijaisesti tarkennettavaksi, missä olosuhteissa momentti tulisi mahdolliseksi soveltaa ilman, että kalastussopimuksen tarkoituksen mukaiset tavoitteet, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys, vaarantuvat
  - Osakantojen tila arvioidaan vuosittain, kriittisessä tilassa oleviin kantoihin kohdistuva poikkeusluvan varainen lohisaalis voisi vaarantaa ekologisen kestävyyden tavoitetta.
- Määräaika poikkeuksen hakemiselle tulee asettaa kantojen suojelun ja hakemusten tasapuolisen hallinnollisen käsittelyn vuoksi.
- Valitusprosessi ja päätösten täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta?
- Mitä ehtoja tai tarkentavia määräyksiä poikkeuslupaan voidaan asettaa ja millä perusteilla? Esim. saaliiksi ottamisesta, saaliskiintiöstä, pyyntiajasta ja –välineistä.